

Ziraat Bankası Anadolu Şubelerinin İzinde*

Ayşe Merve Çilingir, Zeynep Kuban

Ziraat Bankası, Türkiye ekonomisinde, kırsal alanla olan ilişkisinin de etkisiyle, önemli bir kimlik oluşturmuştur. Özellikle 1945-1960 yılları arasında, ülke genelinde Ziraat Bankası tip projelerinin inşa edilmesi, onlarca yerleşimde aynı yapının bulunmasına ve bu kimliğin görsel tanınırlık kazanmasına neden olmuştur. Tip şubelerin inşası, cumhuriyetin ilanının ardından başlayan ve ülkedeki şehrsel yerleşimlerin çoğunu kapsayan kent planlarının üretilmesi hareketiyle de zamansal olarak örtüşür. Bu durum, çoğu yerleşimde belediye, hükümet konağı, PTT gibi kamu yapıları ve park, meydan, anıt ve tören alanı gibi kamusal boşluklarla banka şubelerinin bir arada bulunmasına sebep olmuştur. Genellikle bir meydan etrafına ya da meydandan uzanan bir cadde kenarına konumlanan kamu yapılarıyla ve eğer yerleşim demiryolu üzerinde yer alıyorsa meydanla garı bağlayan istasyon caddesi ile bu dönemde planlanmış yerleşimlerin programı benzerdir. Bu nedenle, herhangi bir Anadolu kasabasına gidip eski şehir merkezini aradığınızda ya da bir kentte tren garına ulaşmaya çalıştığınızda Ziraat Bankası şubeleri size yolunuzu bulmakta yardımcı olacaktır.

Kurum Olarak Ziraat Bankası

Ziraat Bankası, hem Memleket Sandıkları'ndan köken alışı hem tarım, köy ve köylü ile olan doğrudan ilişkisi hem de teşkilatlanış biçimi nedeniyle özeldir. 19. yüzyılın ikinci yarısında, bulunduğu köyün ihtiyacını karşılamak üzere Mithat Paşa tarafından kurulan ilk Memleket Sandığı'nın, imparatorluk genelinde yaygınlaşması ve ilerleyen yıllarda kurumsallaşarak tek bir merkeze bağlanmasıyla oluşan Ziraat Bankası, hem kırsal alanla doğrudan ilişkilidir hem de ihtiyaç duyulan yerlerde doğal olarak teşkilatlanıp merkezleşmiştir (Anon., 1973:53-54). Cumhuriyet'in ilanının ardından, 1923 İktisat Kongresi kararlarının da etkisiyle, varlığını ve amacını koruyan Ziraat Bankası, Anadolu'da yaygınlığı en çok olan banka olmakla birlikte, şehir ölçeğinden kasaba ölçeğine dek birçok yerleşimde kendine yer bulmuştur (İnan, 1989:25; Atasagun, 1939:116). Ziraat Bankası, yalnızca ekonomik

alanla sınırlı kalmadan, çiftçi ve köylünün kooperatifler aracılığıyla örgütlenmesinden, çeşitli amaçlara hizmet eden yeni taşra mekânlarının üretilmesine kadar, kırsal üretim ile ilgili geniş bir yelpazede faaliyet gösterir. Tarım kooperatifleri banka iştiraki olmasa dahi Ziraat Bankasının çeşitli kredi ve imkânlarından faydalanabilmek için kooperatif üyeliğinin zorunlu tutulması ve kooperatif denetimine dair sorumlulukların Ziraat Bankasına verilmesi, ölçeği gereği şube açılmayan köylerde Ziraat Bankasının etkinliğini artırmaktadır (Varlık, ty:103-104). Ziraat Bankası, vilayet merkezleri ve kasabalarda şubeler, kırsal yerleşimlerde kooperatifler ile ülke genelinde örgütlenmesini tamamlamıştır.

Cumhuriyetin İlanının Ardından Şehir ve Kasabalar

Cumhuriyet'in ilanı esnasında ve sonrasında uzun bir süre nüfusunun büyük bir kısmını kırsal alanda barındıran ülkenin yerleşim birimleri de farklılaşan özelliklerine göre tanımlanmış ve isimlendirilmiştir. Kent sosyolojisi alanında yaptığı çalışmalarla bilinen Mübeccel Kıray, yerleşimlerin üretim biçimleri ile ilişki kurarak şehri "tarım dışı" olarak tanımlar (Kıray, 1998:17). Sözlük tanımıyla "şehirden küçük köyden büyük olup henüz kırsal alan özelliklerini yitirmemiş" yerleşimler olan kasabalar, kır ile kentin kesiştiği yerleşimlerdir. 1927 yılında, ülke nüfusunun %76'sı kırsal alanda yaşamakta ve bu dönemde Türkiye'de bulunan 383 şehrsel yerleşimin 355'i kasaba özellikleri taşımaktadır (Yılmaz, ty:161; Yücesahin vd., 2004:15). Bu tanımlar ve oranlar bir araya geldiğinde, şehrsel yerleşimde yaşamını sürdüren %24'lük nüfusun bir kısmının da kırsal özelliklerini tamamıyla yitirmemiş alanlarda yaşadığı ve tarımsal üretimle doğrudan ilgilenmese dahi dolaylı olarak ilişkili olduğu söylenebilir. Ziraat Bankasını hükümet nezdinde güçlü bir araç haline getiren ve toplumun çoğu bireyiyle ekonomik ilişki kurmasını sağlayan da bu tablodur.

Ziraat Bankası Şube Yapılarının Kentle İlişkisi

Ziraat Bankasının şubelerini konumlandığı yerler, çeşitli ölçeklerdeki şehrsel yerleşimlerdir.

Atasagun (1939:124-127), 1938 yılında 62 ilden Hakkâri hariç tüm il merkezlerinde ve bunlardan ayrıca 201 ilçe ve kasabada Ziraat Bankası şubesi olduğunu söyler. Ziraat Bankasının temel teşkilat prensibi, kasaba şubelerinin il şubelerine bağlanıp il şubelerinin genel müdürlüğe bağlanması şeklinde kurgulansa da sermayesi ve tarımsal üretimi fazla olan bazı kasaba şubeleri doğrudan merkeze bağlanmıştır (Atasagun, 1939:115). Memleket Sandıkları'nın da en yüksek sermayeye sahip olduğu Ödemiş, Tire, Bergama, Aydın, Ayvalık, Nazilli, Edremit gibi çoğu Batı Anadolu yerleşimi bu gruba dahildir (Nelson, 2010:84; Atasagun, 1939:115). Ziraat Bankasının şubelerini inşa süreci de önce merkez vilayetler daha sonra kasabalar olarak devam etmiştir.

1923-1940 yılları arasında kurum Mongeri ile çalışarak Ankara'daki genel müdürlüğün yanı sıra (Resim 1) Adana, Manisa, Aydın, Kütahya, Eskişehir (Saban, 2016:121), Arif Hikmet Holtay ile çalışarak Bursa (Resim 2) şube yapılarını elde etmiştir (Holtay, 1936). Erken dönemde ismi bilinen mimarlarla çalışmayı ve büyük yerleşimlere simgesel gücü fazla olan yapıları inşa ettirmeyi ter-

cih eden kurum 1945-1960 yılları arasında ise artan şube ihtiyacının da etkisiyle tip proje yöntemini tercih etmiştir. Tip proje ile elde edilen yapıların mimarı anonim kalmıştır, yapıların kendileri de büyük ve gösterişli olmaktan uzaktır.

Bankanın Mongeri imzalı yapılarından birinin bulunduğu Manisa şehrinin kentsel ölçekte geçirdiği değişim de oldukça belirgindir. Savaşın ardından uğradığı yıkım ve atlattığı yangın sebebiyle 1923 yılında kentin yenilenmesine başlanmıştır (Çetin, 2012:99). Manisa kentinin 19. ve 20. yüzyıl planları karşılaştırıldığında değişim belirgin olarak görülmektedir. Çıkmaz sokakları ve kendiliğinden şekillenmiş organik caddeleri ile dönemin karakteristik kent görünümünde olan 19. yüzyıl Manisa'sı, geniş caddeleri ve meydanlarıyla yeni bir görünüme kavuşmuştur. Dönem planlarının bilindik unsurları olan tren garı, meydan, hükümet konağı, park ve istasyon caddesi Ziraat Bankası yapısı ile birlikte bir "hükümet merkezi" oluşturmaktadır. 1923-1939 yılları arasında planlanan şekilde inşası süren kente Ziraat Bankası şubesinin 1923-1927 yılları arasında eklendiği düşünüldüğünde, kente ilk yerleşen yapılardan biri olduğu görülmektedir (Resim 3). Manisa ile birlikte Mongeri tasarımı Ziraat Bankası şubelerini barındıran yerleşimin tümünde durum benzerdir.

Ülkenin genelinde görülen hızlı üretim süreci benzer kurguların yanında tip yapıları da getirmiştir. Özellikle kamu yapılarında bu yöntem sıklıkla kullanılmaktadır. 1967 yılında yapılan incelemede kamu yapılarının %50'sinin bu yöntemle elde edildiği söylenmektedir (Özbilen, 1967:23). Manisa, Sivas ve Malatya gar yapıları birbirine eş mimarileriyle bu durumun en çarpıcı örneklerindendir (Kezer, 2015). Hızlı demiryolu yapımının doğurduğu ihtiyaçla ortaya çıkan tip gar yapılarının yanında hastane, okul, belediye, PTT gibi tüm yerleşimlerde bulunan kamu yapılarında da bu yöntem tercih edilmiştir. Tarımla ilişkisi nedeniyle Anadolu geneline yayılan ve taşra şubeleri de bulunan Ziraat Bankasının da bu yöntemi kullanması kaçınılmaz olmuş, kurum 1945-1960 yılları arasında elliye aşkın yapısını tip olarak üretmiştir. Bu yapıların tümünde, giriş cephesinde yer alan iki kat boyunca uzanan ince kolonlar yapıların mimari temsil dilinin en güçlü ögesidir (Resim 4).

Ziraat Bankasının tip projelerinin uygulandığı yerleşimler incelendiğinde çoğunun kasaba ve ilçe ölçeğinde olduğu görülmektedir. Şube yapısı olmayan ya da kötü durumda olan yerleşimler tespit edilip bu ihtiyacın bir an önce giderilebilmesi için yoğun bir yapım faaliyetine girilmiştir. Kasabaların yanında az sayıda il merkezine de tip

Resim 1. Ziraat Bankası Genel Müdürlük Binası, Mongeri, 1926-1929 (Url 1).

Resim 2. Ziraat Bankası Bursa Şube yapısı (Holtay, 1936).

Resim 3. Manisa Ziraat Bankası şube yapısı, Mongeri (Url 3).

proje ile şube yapısı inşa edilmiştir. Edirne, Balıkesir ve Sinop'ta yer alan aynı banka yapısı buna örnektir (*Resim 5*). Ziraat Bankasının 1945-60 yılları arasında tip proje ile yapılmış yapılarının hemen hemen tümünde görülen, iki kat boyunca uzanan kolonlu giriş cephesi ve giriş cephesinde oluşturulan yarı açık alan, bu örneklerde de cephe içeri çekilerek oluşturulmuştur. Balıkesir ve Edirne, aynı Ziraat Bankası yapısını paylaşmanın yanında Egli'nin şehir planlarını ürettiği üç yerleşimden de ikisidir (Alpagut, 2010:7).

Balıkesir için Egli tarafından 1941 yılında tamamlanan plan, 1945 yılında uygulamaya geçmiş, 1955 yılına dek yürürlükte kalmıştır (Birol, 2004:11). Balıkesir planında eski kent dokusu üzerinde temel bir değişikliğe gidilmeyip yeni yerleşim alanları farklı bir bölgede planlanmıştır (Birol, 2004:11). Hükümet Meydanı, İstasyon Meydanı ve Ticaret Meydanı olarak tanımlanan üç kamusal boşluk oluşturulmuş ve caddelerle birbirine bağlanmıştır. Çeşitli kamu yapılarının bulunduğu bu alanda Ziraat Bankası şubesi de İş Bankası ve Sümerbank yapılarıyla birlikte Ticaret Meydanı olarak adlandırılan bölgede kendine yer bulmuştur. Yapı iki kat boyunca uzanan kolonlu giriş cephesiyle meydana bir cephe oluşturarak Balıkesir'de Ziraat Bankasını temsil eder (*Resim 6*).

Kent planı hazırlanıp tip proje ile Ziraat Bankası inşa edilen bir diğer yerleşim olan Mudanya için 1950 yılında Halit Femir ve Feridun Akozan bir imar planı hazırlamıştır (Femir ve Akozan, 1950:69-70). Önceki örneklerin aksine, Mudanya için yapılan planda korunan yapı sayısı az olup yeni imar bölgeleri yoğunluktadır. Yerleşimde korunan ve odak noktası haline getirilen başlıca unsur, Mudanya Mütarekesi'nin imzalandığı yapıdır. Bu alanda törenler için bir meydan düzenlenip karşısına bir park, parkın çevresine ise aralarında Ziraat Bankası şubesinin de bulunduğu kamu yapıları yerleştirilmiştir. Mütareke Meydanı olarak adlandırılan ve içinde anıtın da yer aldığı parkı sınırlayan tek kamu yapısı Ziraat Bankası şube binasıdır (*Resim 7*). Tip proje programı dahilinde inşa edilen Ziraat Bankası Mudanya şube yapısında, yalnızca Mudanya şubesinde

Resim 4. Tip proje ile inşa edilmiş Ziraat Bankası şubelerinden kolonlu cephe örnekleri, sırasıyla Alaşehir, Lâdik, Vezirköprü ve Yozgat. (Ziraat Bankasından sağlanan tip proje listesinden alınmıştır.)

görülen ikincil bir cephe tasarımı mevcuttur (*Resim 8*). Konumu gereği hem parka hem de caddeye cephesi olan yapının girişi caddeden olmasına karşın, anıtın da bulunduğu parka bakan cephesinde, giriş cephesinde görülen iki kat boyunca uzanan kolonlar tekrar edilmiştir. Yalnızca Mudanya şube yapısına özgü olan bu durum, kurumun yapısal temsilinde kolonlu cephenin önemini vurgular niteliktedir.

Ziraat Bankası tip şube yapılarını barındıran Mudurnu, Tatvan ve Gerze için de aynı senaryonun geçerli olduğu görülür. Her üç yerleşim için kent planları hazırlanmış, hükümet merkezi kurgusu tekrarlanmış ve Ziraat Bankasının tip şube yapıları bu alanlara yerleşmiştir. Yerleşimlerin üçünde de aynı tip Ziraat Bankası şube yapısı görülmektedir (*Resim 9*). Anadolu'da yer alan elliye aşkın yerleşimde, Ziraat Bankası tip şube yapısı ile benzer bir kurgu görülmektedir. Bu yapıların temel ortaklık noktası, giriş cepheleri ve kent içinde bulundukları konumdur. Yukarıda üç farklı varyasyonu görülen tip tasarımın ülke genelinde beş çeşitlemesi uygulanmış, tümünde iki kat boyunca uzanan kolonlarla vurgulanan giriş cephesi baskın bir kompozisyon oluşturmuştur.

Ziraat Bankası tip şube yapıları söz konusu olduğunda bahsedilmesi gereken bir mesele de

Resim 5. Sırasıyla Sinop, Edirne ve Balıkesir Ziraat Bankası şube yapıları. (Ziraat Bankasından sağlanan tip proje listesinden alınmıştır.)

Resim 6. Ziraat Bankasının ve diğer banka yapılarının Balıkesir Meydan'da konumlanışı (SALT Araştırma, Cengiz Bektaş Arşivi).

kurumun 1951 yılında açtığı ve sonucundan memnun kalmayıp tekrarladığı “T.C. Ziraat Bankası Şube ve Ajans Tip Plânları Proje Müsabakası” isimli tip proje yarışmasıdır (Anon., 1951:123). Yarışmada büyüklük ve iklime göre gruplama yapılmış ve projeler temin edilmiştir ancak açılan yarışma sonucunda projeler istenen

Resim 7. Mudanya imar planında kamu yapılarının bulunduğu alan ve günümüz haritası üzerinde gösterimi. (Femir ve Akozan tarafından hazırlanan imar planı ve günümüz haritasından faydalanılarak üretilmiştir.)

Resim 8. Mudanya Ziraat Bankası şube yapısı ön ve arka cephesi (Url 4).

nitelikte bulunmamış ve tekrarlanmıştır. Tekrarlanan yarışmanın sonucunda ödüllendirilen projelerden hiçbiri uygulanan tiplerin arasında yer almamaktadır. Bu durumla Mudanya yapısında tekrar eden ikincil cephe bir arada değerlendirildiğinde, Ziraat Bankasının kurum olarak kendini temsil eden en iyi mimariyi kolonlu giriş cephesinde bulduğu görülür.

Sonuç

Anadolu'nun genelinde hâlâ varlığını koruyan Ziraat Bankası şube yapıları, ülke mimarlığının belli bir dönemini temsil etmektedir. Bu yapıların genelinin, yerleşimlerin merkezinde kamu yapılarıyla birlikte bulunması, “hükümet merkezi” olan alanların belli bir inşaat programının olduğunu gösterir. Yönetim yapılarının bulunduğu alanda, güvenlik yapıları olarak karakollar, devlet iletişim kurumu olan PTT ve ekonomik araçlar olan banka şubeleri bulunur. Ziraat Bankası da hükümet merkezinin en önemli aktörlerinden biridir.

Ziraat Bankasının kurum olarak duruşu, hükümet konağı, valilik, belediye gibi yapılar ve kurumlarla karşılaştırıldığında oldukça farklıdır. Bu tip yönetim yapıları otorite olarak devleti temsil ederken, Ziraat Bankası her ne kadar devlete bağlı olsa da bankacılık faaliyetinin yürütüldüğü bir mekândır ve çiftçi ile diyalog halinde olmak ister. Bu sebeple giriş katında bankacılık faaliyetinin gerektirdiği alandan fazlasına ihtiyaç duymamıştır. Günümüzde de bu alanların yeterli olması ve Ziraat Bankasının gerekli olmadıkça yapılarını değiştirmemesi banka şubelerinin tanınırlığını günümüze dek korumasında etkilidir.

Banka güçlü ve bilindik kurumsal kimliğini, temsil gücü yüksek tip proje mimarlığıyla yapısal olarak da vurgulamıştır. Özellikle 1940 sonrası yapılarda bu kimliğin netleştiği görülmektedir. Ziraat Bankası, kendini en iyi temsil edecek yapıyı çeşitli yöntemlerle aramış ancak sonuçta kendi içinde üretilen proje tipini kullanmayı tercih etmiştir. Yapıların sakin mimarisi, uzun saçakları ve simetrik cephelerinin ötesinde iki kat boyunca uzanan kolonlu giriş cephesi, oluşturduğu ritim duygusunun yanında yapıların tanınırlığının başlıca unsuru olmuştur ve banka ölçeğinde bir yapının simgeselliğine dair önemli bir örnektir.

Yapıların Anadolu içindeki dağılımı incelendiğinde ise her ne kadar tüm ülkeye yayılmış olsa da baskın olarak Ege ve İç Anadolu bölgelerindedirler. Bu dağılım üzerinde tarımsal üretimin ölçeği etkilidir. Özellikle 1930 yılının ardından hız kazanan kentlerin planlanması ve yenilenmesi işi de Ziraat Bankası tip yapılarının olduğu yerleri

de içererek 1960'a dek devam etmiştir. Bu aralıkta planları oluşturulan yerleşimlerin tümünde benzer özelliklerin görülmesi de yeni ülkenin hayal ettiği görünümle ilişkilidir. Bugün Anadolu'nun çoğu kasabasına gidildiğinde, kasabalar, meydanı, meydan etrafındaki kamu yapıları ve caddeleriyle benzer bir görünüm sergiler. Ziraat Bankası şubeleri de bu görünümün ayrılmaz bir parçasıdır. ■

Ayşe Merve Çilingir, Araş. Gör., Maltepe Üniversitesi,
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Bölümü

Zeynep Kuban, Öğr. Ü., İstanbul Teknik Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü

*Prof. Dr. Zeynep Kuban danışmanlığında yazılan “Ziraat Bankasının Taşradaki Yüzü: Şube Yapıları ve Bağlamları” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Kaynaklar

Alpagut, L. (2010) “Modernleşme Projesinin Temsilinde Önemli Bir Yapı: İşçiye Mimar Ernst Arnold Egli ve Ankara Siyasal Bilgiler Okulu”, *Alternatif Politika*, 2010 (2), s.126-150.

- Anon. (1951) “T.C. Ziraat Bankası Şube ve Ajans Tip Planları Proje Müsabakası Jüri Raporu”, *Arkitekt*, Sayı: 233-234-235-236, s.123-136.
- Anon. (1973) *Cumhuriyetimizin 50. Yılında T.C. Ziraat Bankası*, T.C. Ziraat Bankası Yayınları, İstanbul.
- Atasagun, Y.S. (1939) *Türkiye’de Zirai Kredi 1: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası 1888-1939*, Kenan Basımevi, İstanbul.
- Biröl, G. (2004) “Bir Batı Anadolu Kasabasının Modern Bir Kente Dönüşüm Hikâyesi: 1940-1960 Yılları Arasında Balıkesir’de İmar Etkinliklerine Bir Bakış”, *Ege Mimarlık*, 3-51.
- Çetin, S. (2012) “Geç Osmanlıdan Erken Cumhuriyete İç Batı Anadolu’da Kentsel Yapının Değişimi: Manisa, Afyon, Burdur ve Isparta Kentleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, *METU JFA 2012*, Sayı: 2, s.89-126.
- Femir, H. ve Akozan, F. (1950) “Mudanya İmar Planı”, *Arkitekt*, Sayı: 3-4 (219-220), s.68-70.
- Holtay, A. H. (1936) “Ziraat Bankası Şubesi – Bursa”, *Arkitekt*, Sayı: 72, s.325-327.
- İnan, A. (1989) *İzmir İktisat Kongresi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Kezer, Z. (2015) *Building Modern Turkey*, University of Pittsburgh Press, Pittsburgh.
- Kıray, M. (1998) *Örgütlenemeyen Kent: İzmir*, Bağlam Yayıncılık, İstanbul.
- Nelson, E. C. (2019) “Osmanlı Taşrasında Tarımsal Kalkınma ve Zirai Kurumlar: Batı Anadolu Örneği”, *Üçüncü İktisat Tarihi Kongresi Bildiri Kitapçığı*, İzmir.
- Özbilen, A. (1967) “Kamu Sektöründe Mimari Projelendirme Sorunu Üzerine”, *Mimarlık*, 23.
- Saban, D. (2016) “Giulio Mongeri’nin Anadolu’daki İzleri: Ziraat Bankası Şube Yapıları”, *Mimarlık* (405), s.73-77.
- Tekeli, İ. (2016) *Modernizm, Modernite ve Türkiye’nin Kent Planlama Tarihi*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Varlık, B. (t.y.) *1930-1940 Yılları Arasında Türkiye’de Tarımsal Kooperatifler Üzerine Bir Deneme*.
- Yılmaz, M. (t.y.) “Türkiye’de Kırsal Nüfusun Değişimi ve İllere Göre Dağılımı (1980-2012)”, *Doğu Coğrafya Dergisi*, Sayı: 33.
- Yüceşahin, M., Bayar, R., Özgür, M. (2004) “Türkiye’de Şehirleşmenin Mekânsal Dağılışı ve Değişimi”, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Sayı: 2, s.23-29.
- Url 1: <https://mapio.net/pic/p-46132136/> (Erişim tarihi: 08.07.2020)
- Url 2: <https://www.google.com/maps/> (Erişim tarihi: 30.11.2020)
- Url 3: kulturenvanteri.com (Erişim tarihi: 12.04.2021)
- Url 4: <https://www.google.com/maps/> (Erişim tarihi: 18.11.2020)

Resim 8. Mudanya Ziraat Bankası şube yapısı ön ve arka cephesi (Url 4).

Resim 9. Sırasıyla Mudurnu, Tatvan ve Gerze şube yapıları. (Ziraat Bankasından sağlanan tip proje listesinden alınmıştır.)

Tracing Branch Buildings of ‘Ziraat Bankası’ in Anatolia
The oldest bank of Turkey, remaining from the Ottoman State, Ziraat Bankası was founded on the basis of an early form of communal – rural saving method named “Memleket Sandıkları”. In accordance with its origin, the bank’s field of activity consists of economic support of villages and agricultural production. In addition to the economic support, establishing and maintaining agricultural cooperatives are also part of the bank’s activity field. Ziraat Bankası make its presence felt with bank branch buildings in cities and agricultural cooperatives in villages. Because of the need for large numbers of branch buildings, the institution entered into an intense construction period between 1945 and 1965. That construction brought along the method of using a standardized project prototype and over 50 buildings were built in the same way all around the country. The entrance facade of buildings with two-story lengthened columns is the strongest identifier of Ziraat Bankası branch buildings. The intensive construction period of Ziraat Bankası overlaps with the movements of urban planning which started shortly after the foundation of the new Republic. Cities were given healthy and new appearances and slowly became more uniform. Branch buildings of Ziraat Bankası are very well situated into the urban image of small scale settlements throughout Turkey, with their easy recognizable almost iconic facades.